

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

บทที่ 1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงาน ตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วย เป็นหลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิด กับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มี การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้การ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุ จุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็น การมุ่งหาความ เป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กร อย่างมีธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

1. เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน สกัดกั้น ลด และเปิดโอกาสการทุจริต
2. เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
3. เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และ ความซื่อตรงขององค์กร
4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

กรอบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของ ระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ ตามทฤษฎีสามเหลี่ยม การทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ไตไฮ สมมติฐานไวโน หนังสือชื่อ Other's People Money

กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาดสามารถสกัดกั้นลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง

ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

สินบน หมายถึง

การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์เท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทนเพื่อให้บุคคล กระทำหรือละเว้น การกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 อย่างน้อย 1 ด้านจาก 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

- (1) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- (2) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- (3) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัย

1. ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ปรัชญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา : สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ปรัชญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ปรัชญาการศึกษา “ใฝ่รู้ สู้งาน เท้าทันเทคโนโลยี มีคุณธรรมและจริยธรรม

ปณิธาน

ปัญญาญาณของท้องถิ่น พลังแผ่นดินแห่งสยาม สมองพระราชปิตุคาม งดงามอย่างยั่งยืน

ค่านิยมองค์กร

S = Skill K = Knowledge R = Responsibility U = Unity

คติพจน์

ปญญา นรานํ รตนํ – ปัญญาเป็นดวงแก้วของนรชน

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยชั้นนำเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. วิจัยและสร้างนวัตกรรม บริการวิชาการ และถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
2. ผลิต พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มี คุณภาพสอดคล้องตามมาตรฐานวิชาชีพครู
3. จัดการศึกษาที่หลากหลาย ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีคุณภาพ
4. อนุรักษ์ สืบสาน ส่งเสริม สร้างสรรค์ เผยแพร่และทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อเข้าสู่สากล

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาท้องถิ่น
2. การผลิตและพัฒนาครู
3. การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

บทที่ 3

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง ระดับมหาวิทยาลัย ได้ร่วมกันกำหนดขอบเขตการ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาอย่างน้อย 1 ด้านจาก 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

- (1) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- (2) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- (3) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ

ขั้นที่ 1 การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการงาน/งาน การจัดซื้อ จัดจ้างและการเบิกจ่ายเงิน

ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ (1) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

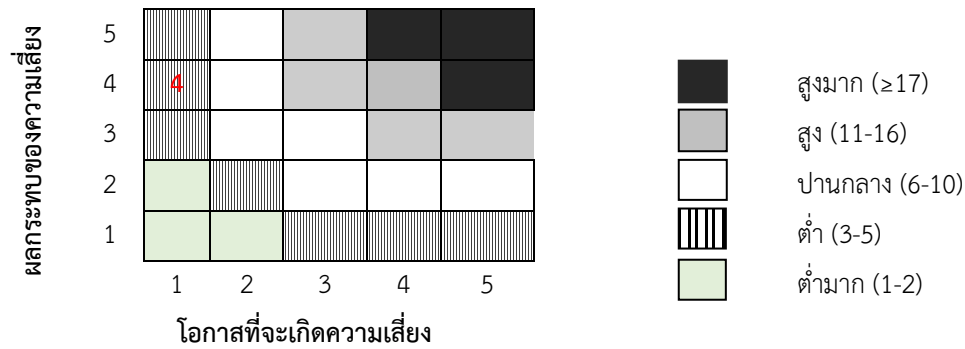
ขั้นที่ 2 การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการงาน/งาน การจัดซื้อ จัดจ้างและการเบิกจ่ายเงิน

ความเสี่ยงการทุจริตด้าน	ประเด็นความเสี่ยง
ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ	การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การจัดทำ Mapping : การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ระดับความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood: L)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า 4 ครั้งต่อปี
4	สูง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี
2	น้อย	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน 1 ครั้งต่อปี
1	น้อยมาก	ไม่เกิดการทุจริต

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Consequence: c)		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
5	สูงมาก	เสื่อมเสียชื่อเสียง ได้รับโทษทางวินัยร้ายแรง
4	สูง	เสื่อมเสียชื่อเสียง ได้รับโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	ขาดความน่าเชื่อถือ
2	น้อย	มีผลเสียต่อการปฏิบัติงาน
1	น้อยมาก	ไม่มีผลเสียต่อการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/งาน การจัดซื้อ จัดจ้างและการเบิกจ่ายเงิน

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	การวิเคราะห์ความเสี่ยง		
		ระดับโอกาสที่จะเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง
การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ เช่น กำหนดคุณลักษณะสิ่งของให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง /หรือระบุยี่ห้อสิ่งของ 2. การทุจริตในการจัดซื้อ/จัดจ้างพัสดุระหว่างผู้จัดหาพัสดุและผู้รับจัดหาพัสดุหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3. บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับระเบียบ ประกาศ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ 	1	4	4

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

แผนความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ดำเนินการระหว่าง 1 ตุลาคม 2568 – 30 กันยายน 2569)						
ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงหลัก (KRI)	ระดับ ความเสี่ยง	วิธีบริหาร ความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง (แผนงาน/กิจกรรม)	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงด้านที่ (1) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ						
การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	<ol style="list-style-type: none"> การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ เช่น กำหนดคุณลักษณะสิ่งของให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง /หรือระบุยี่ห้อสิ่งของ การทุจริตในการจัดซื้อ/จัดจ้างพัสดุระหว่างผู้จัดหาพัสดุและผู้รับจัดหาพัสดุหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ 	จำนวนครั้งที่เกิดการทุจริตของบุคลากร 0 ครั้ง/ปี	4 ต่ำ	การควบคุมความเสี่ยง	<p>การติดตามเฝ้าระวังตามความเหมาะสม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้พนักงานภายในหน่วยงานเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ อย่างเคร่งครัด กำกับดูแลให้บุคลากรในหน่วยงานเข้าใจและปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างอย่างเคร่งครัด รวมทั้งศึกษาข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการหาช่องทางเพื่อกระทำการทุจริต 	<p>1 ธันวาคม 2568</p> <p>-</p> <p>30 กันยายน 2569</p> <p>รองอธิการบดี</p> <p>- สำนักงาอธิการบดี (งานพัสดุ)</p> <p>- คณะ สำนัก/สถาบัน</p>

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
(ดำเนินการระหว่าง 1 ตุลาคม 2568 – 30 กันยายน 2569)

ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงหลัก (KRI)	ระดับ ความเสี่ยง	วิธีบริหาร ความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง (แผนงาน/กิจกรรม)	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ
					3. จัดให้มีช่องทางแจ้งเบาะแส 4. จัดอบรมเรื่อง การสร้างความรู้ความเข้าใจ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง 5. สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการ ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสจัด อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหาร จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	